

Kontakt

červen 2025

Úvodní slovo	3
Akce v TyfloCentru Ostrava	3
Akce na červen	3
Pravidelné akce	4
Zvukové knihy	4
Knihy k půjčení v TyfloCentru	4
Tipy na zvukové knihy	5
Různé	9
Červnové premiéry v NDM	9
Nové podniky v centru Ostravy	11
Sociálně-právní poradna	12
Sociální zabezpečení: První pilíř - Sociální pojištění	12
Symbol označení osoby úplně nebo prakticky nevidomé	14
Společenská rubrika	15
Blahopřání jubilantům	15
Tyflovařečka	15
Thajské kuřecí kousky	15
Zapečené uzené s pórkem a česnečka	16
Perníčky	17
Trénink paměti	17
Přiřazovačka – jména	17
Antonyma	18
Řešení z minulého čísla	19

Kontaktní údaje.....	20
Služby TyfloCentra podporují.....	21

Úvodní slovo

Milí čtenáři,
tento měsíc nás čekají dvě oblíbené akce – Svatodušní vaječina a Vítání léta.
Nezapomeňte se přihlásit.

Akce v TyfloCentru Ostrava

Akce na červen

4. 6. středa

14:00 – 17:00 Svatodušní vaječina

Svatodušní vaječinu si letos připravíme ve velké klubovně. Začátek je ve 14:00.

Přihlásit se můžete u Kamily Rojákové do úterý 3. června.

17. 6. úterý

9:00 – 10:00 výtvarné tvoření

Tvoření v TyfloCentru.

18. 6. středa

13:15 – 17:00 Vítání léta

Opět přivítáme léto v hotelu Palfrig ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Na počasí nezáleží, pokud bude teplo, budeme sedět venku, v případě chladného počasí vevnitř. Ve 13:30 odjedeme nízkopodlažním autobusem z parkoviště před kostelem sv. Ducha v Zábřehu (naproti Kotvy), v pět hodin se vrátíme. Na místě bude možné zakoupit si teplé i studené nápoje. Samozřejmě, že se budou grilovat klobásky, proto nezapomeňte při přihlášení oznámit jejich počet.

Cena za dopravu je 100 Kč.

Přihlášky zasílejte do pátku 13. června Petře Ďurkové.

29. 6. - 6. 7. 2025 Počítačové školení v Slatinicích

Začátkem července pořádáme intenzivní školení práce s náročnými kompenzačními pomůckami v Lázeňském domě Balnea a v Penzionu Majorka v Slatinicích. Ubytování je zajištěno ve dvoulůžkových pokojích se sociálním zařízením. Do Slatinic se dopravíme autobusem.

Intenzivní školení práce s náročnými kompenzačními pomůckami proběhne za finanční pomoci nadačního fondu Českého rozhlasu sbírky Světluška.

Pravidelné akce

Pozor změna

Tyflovařečky 1, 2 a 3 se uskuteční dle domluvy.

Angličtina – jednotlivé lektorky informují účastníky kurzů o termínech.

Čtvrtěční vzdělávací program probíhá dle domluvy.

Střelecký klub – podle možností střelců.

Rozvrh pravidelných akcí

pondělí

10:00 – 11:00 angličtina – začátečníci

úterý

9:00 – 10:00 výtvarné tvoření (jedno úterý v měsíci – dle domluvy s GVUO)

9:00 – 13:00 Tyflovařečka 1 (dle domluvy)

9:00 – 12:00 Tyflovařečka 2 (dle domluvy)

9:00 – 13:00 Tyflovařečka 3 (dle domluvy)

Středa

11:45 – 12:45 střelecký klub

13:00 – 14:00 angličtina – pokročilí

čtvrtek

vzdělávací program – dle domluvy

13:00 – 15:00 PC-klub (jednou měsíčně)

14:00 – 16:00 posezení u kávy pro mladé (jednou měsíčně)

pátek

13:30 – 14:30 plavání

Zvukové knihy

Knihy k půjčení v TyfloCentru

Díky darům vlastníme cca 112 audioknih. Jejich seznam zašleme na vyžádání, případně je k nahlédnutí v TyfloCentru. V nabídce máme i knihy v Braillu. Pokud máte zájem o výpůjčku, kontaktujte Kamilu Rojákovou.

Tipy na zvukové knihy

Audioknihy i zvukové knihy si můžete vypůjčit v Moravskoslezské vědecké knihovně, nebo ve Zvukové knihovně KMO. Pokud nejste z Ostravy, můžete si zvukové knihy nechat oběma knihovnami zaslat, nebo si je můžete stáhnout ze stránek Macanovy knihovny (viz odkazy u jednotlivých knih).

Pátý svědek (Mickey Haller 4)

autor: Michael Connelly

interpret: František Kreuzmann

žánr: literatura světová, detektivky, krimi, romány

vydavatel: KTN, Slovart

katalogové číslo: MP9272

Na Mickeyho Hallera dolehly těžké časy. Místo zámožných klientů teď zastupuje zoufalé majitele nemovitostí, kteří nedokáží splácet hypotéku. Patří mezi ně i Lisa Trammelová, žena obžalovaná z brutální vraždy hypotečního bankéře Mitchella Bonduranta. Klientka vinu popírá, i když nezastírá, že měla na Bonduranta vztek, poněvadž jí chtěl zabavit dům. Přestože důkazy i vlastní intuice Mickeymu napovídají, že Lisa vraždu skutečně spáchala, nasazuje všechny síly, aby dosáhl jejího očištění. Postupně se mu daří připravit důmyslnou obhajobu založenou na kontroverzní osobě „pátého svědka“ a navíc zjistí, že Bondurant před smrtí prováděl pokoutní machinace na černém trhu a rozhodně není nevinnou obětí. Když se krátce po tomto odhalení stane i sám Haller terčem násilného útoku, nepochybuje už o tom, že je na správné stopě a že je jeho klientka skutečně nevinná. Zbývá už jen maličkost: podložit svou pravdu důkazy a přesvědčit o ní porotu.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33107

Letargie (Alexandr Kraus 1)

autor: Antonín Mazáč

interpret: Martin Sobotka

žánr: detektivky, krimi, literatura česká

vydavatel: Kanopa

katalogové číslo: MP9137

Když se objeví mrtvola muže s přezdívkou „oko ulice“, řeší vyšetřovatelé případ jako standardní vraždu. Brzy ale následuje další brutální čin. Obětí je pochybná existence, která to stejně jako „oko ulice“ hrála na dvě strany. Je jasné, že pachatel si své oběti vybírá podle specifického klíče. Policie požádá o pomoc Alexandra Krause, jenž míval na starosti „práškačskou“ agendu. V současnosti píše krimi články do novin a potýká se s vlastními problémy. Zvládne návrat do kalných vod karlovarského podsvětí?

Knihovna Wiking Biblio: <https://biblio.oui.technology/biblio/catalog/33050>

Žena v ohni

autorka: Lisa Barr

interpret: Hana Rychetníková

žánr: literatura světová, romány, thrillery

vydavatel: KTN, Metafora

katalogové číslo: MP9271

Jules Rothová je mladá nadějná novinářka. Když se jí podaří získat práci u Dana Mansfielda, špičkového investigativního reportéra, její první úkol je neobvyklý a přísně tajný: má najít legendární expresionistický obraz, který před více než 75 lety uloupili nacisté a od té doby o něm nikdo neslyšel. Ztracený portrét nádherné a tajuplné ženy touží získat světoznámý návrhář a Danův osobní přítel, kterému už nezbývá mnoho času. Po tomtéž plátně zatím v Evropě pátrá také provokativní galeristka Margaux de Laurentová, bohatá žena bez skrupulí, zvyklá dostat, co si přeje. V cestě jí stojí pouze Jules a její odhodlání.

Mladá žena se stále víc zaplétá do mezinárodního uměleckého skandálu a zjišťuje, kolik zřůdností nacisté na poli umění napáchali a že řada z těchto zločinných křivd není dodnes uznána, natož napravena.

Strhující děj s prvky thrilleru je založený na historických skutečnostech a dává čtenáři nahlédnout do zákulisních praktik světa umění a nelegálního obchodu s kradenými uměleckými předměty. Žena v ohni vypráví příběh silné ženy, jež stejně jako umělecké dílo dokáže prozářit svým jasným dějinami i lidská srdce.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33095

Mnišská kápě (Případy bratra Cadfaela 3)

autorka: Ellis Peters

interpret: Pavel Soukup

žánr: literatura světová, detektivky, krimi, historické romány

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP9110

Třetí případ důvtipného a světažnalého mnicha-bylinkáře bratra Cadfaela. Nyní řeší zákeřnou vraždu bohatého statkáře, který odkázal opatství svůj majetek výměnou za poklidné dožití za branami kláštera. Přitom musí rozplétat složitou síť rodinných vztahů i se pokusit obhájit neprávem obviněného.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33101

Kodaňská Píseň písní

autorka: Annette Bjergfeldt

interpret: Magdaléna Borová

žánr: literatura světová, romány

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP8751

Životem kypící román o hledání lásky století, velkých ztrátách i druhých šancích. Rodinná sága, v níž plachá malířka Esther líčí osudy tří generací žijících pod jednou střechou, se odehrává v Kodani, na scéně Pařížské opery a v cirkuse Sovalskaja na předměstí Sankt Petěrburgu.

Když Estheřin dědeček Hannibal v roce 1921 koupí dům v Kodani, představuje si domov prodchnutý operou, bohémským duchem a láskou stejně opojnou jako v Šalomounově Písni písní. Jenomže pro jeho nevěstu, ruskou artistku Varinku, skončil čas zázraků už ve chvíli, kdy na vlastní oči viděla, jak její první milý zmizel v hroším chřtánu.

Zato dcera Hannibala a Varinky, stevardka Eva, milovnice kouzel a patrně i jasnovidka, naváže mnohem vášnivější vztah se švédským krotitelem holubů Janem Gustavem. Hannibalova touha po lásce a umění se přenesle i na jeho vnučky, dvojčata Esther a Olgu, které soupeří o post rodinné umělkyně, zatímco jejich starší sestra Filipa se touží stát první kosmonautkou na světě.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33078

Vyšlapaná čára

autorka: Sara Baume

interpret: Lucie Pernetová

žánr: literatura světová, romány

vydavatel: KTN, Odeon

katalogové číslo: MP9263

Frankie je na dně. Zhroutila se na vyšisovaný koberec zatuchlé dublinské garsonky a sbírá sílu k poslednímu zoufalému počínu: zavolá mamince. Hrdinkou knihy je pětadvacetiletá výtvarnice, která prochází tvůrčí i existenciální krizí. Opustí velkoměsto a nastěhuje se do chátrajícího venkovského domku po milované babičce, kde od její smrti nikdo nebydlí. O samotě v prostředí plném upomínek na zemřelou i na vlastní dětství se Frankie pokouší pochopit podstatu svého zhroucení a najít z něj cestu ven, překonat smutek a depresi, vrátit se do života. Ve snaze dát svým myšlenkám strukturu zkouší sama sebe ze znalostí nabytých během studia, interpretuje si výtvarná díla převážně dvacátého století a hledá v nich relevanci ke své životní situaci. Název jednoho z nich je titulem knížky.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33080

Olive Kitteridgeová je zpět (Olive Kitteridge 2)

autorka: Elizabeth Strout

interpret: Irena Budweiserová

žánr: literatura světová, povídky, romány

vydavatel: KTN, Jota

katalogové číslo: MP9267

O životních ztrátách a způsobech, jak se s nimi vyrovnat. Olive, bývalá učitelka a svérázná osobnost města Crosby, se za poslední dva roky téměř

nezměnila. A stejně tak se příliš nezměnilo městečko. Stále se jedná o komunitu lidí, kteří řeší své složité vztahy a rozmanité starosti, jak nejlépe dokáží. Ve třinácti příbězích, protknutých životem Olive, se další sousedé musí smířit s vlastním stárnutím a blížíci se smrtí, znovu nalézt ztracenou naději, a když ani to se nedaří, najít si alespoň útěchu. A právě v tu chvíli jim často do života vstoupí upřímná a svérázná Olive, která jako by vždy jasně věděla, co je třeba udělat.

Od doby, kdy Olive Kitteridgeová, učitelka v penzi z malého městečka v Maine, ovdověla, uplynuly už dva roky. Smutek ze ztráty manžela ale nezměnil její povahu – dál si nebere servítky, je nekompromisní a naprosto jedinečná.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33091

Vánoce v Šípkové ulici

autorka: Alena Mornštajnová

interpret: Klára Trojanová

žánr: literatura česká, pro děti a mládež, pohádky a bajky

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP9106

Přemýšleli jste někdy o tom, co by se stalo, kdyby Ježíšek nestihl roznést všechny dárky? Právě to se totiž přihodilo. Ježíšek leží v posteli s rýmou jako trám a balíčky do Šípkové ulice prostě doručit nezvládl. Ještěže už má jeho kolega Santa Claus hotovo a může přispěchat na pomoc. Jenomže jak se popasuje s úzkými českými komíny? Nebude nakonec sám potřebovat zachránit? A proč vlastně všichni v Šípkové ulici nosí barevné pletené čepice? To vše se dozvíte ve vánočním příběhu od Aleny Mornštajnové!

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33088

Svobodnej národ (Úžasná Zeměplocha 30)

autor: Terry Pratchett

interpret: Tereza Dočkalová

žánr: literatura světová, humor, fantasy

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP9102

Na křídových pláních nazývaných Vysočina jsou čarodějky zakázané - ode dne, kdy v lesích zmizel baronův syn. Kromě toho, každá čarodějka ví, že křída je pro čarování nevhodná. Devítiletá Tonička Bolavá si myslí, že její babička - moudrá pastýřka - byla čarodějkou, ale babička je mrtvá a když se teď začnou dít podivné věci, musí si Tonička poradit sama. Nejdříve se v říčce objeví podivná obluda, pak na souši bezhlavý jezdec a nakonec tvorové ze všech nejpodivnější - malí modří lidičkové v kiltech, Svobodnej národ, kteří si hledají novou Keldu, tedy královnu. Jsou to Nac Mac Fíglové, pidimužáci, neboli jak si často sami říkají „špírkové“, kteří jsou nejšťastnější,

když mohou krást, pít a bojovat. Pak se ztratí Toniččin mladší bratříček Čestmír, a má-li ho Tonička zachránit před královnou víl, musí spojit své síly s Nac Mac Fígly.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33087

O Janě a Zdenkách kolem Jana Wericha

autorka: Tereza Brdečková

interpret: Alena Sasínová-Polarzcyk, Magdaléna Holcová, Norbert Lichý

žánr: literatura faktu, literatura česká, biografie a memoáry

vydavatel: Radioservis

katalogové číslo: MP8802

Tři generace žen Jana Wericha: manželka Zdenka, dcera Jana a vnučka Zdenka, řečená Fanča. Tři chytré, schopné a vtipné souputnice byly pro Wericha tím nejcennějším, co na světě měl - vedle jeho publika. Tereza Brdečková spolu s Fančou provázejí čtenáře třígeneračním příběhem o životním údělu žen a současně o hlubokých vnitřních rozporech umělců v Československu. Kniha čerpá z dosud nepublikované rodinné korespondence a z Werichových soukromých deníků.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/33105

Zdroj anotací: databazeknih.cz

Různé

Červnové premiéry v NDM

ABBA / Scény z manželského života (činohra)

„Ty se rozvedeš, odejdeš od dvou dětí a pak mi tady dáváš text o tom, jestli tě ta nová líbá stejně dobře jako já? Jsi perverzní? To mám zpívat před celým světem?“

Neuvěřitelný příběh jedné z nejslavnějších kapel na světě. Agnetha, Björn, Benny a Anni-Frid jsou zpět! A s nimi i zlomená srdce a zvonáče s flitry.

Navždy se zapsali do hudební historie a úspěšně popřeli několik předsudků souvisejících s pop-music. Jelikož švédskou hudební skupinu tvořily dva manželské páry, všichni se domnívali, že nemají šanci na úspěch, protože fanoušci milují hlavně ty nezadané. Všechno ale dopadlo úplně jinak. ABBA dobyla celý svět a zásadní roli v tom sehrál i Stig Andersson – asi nejšílenější manažer všech dob.

Nečekejte ale žádnou romantiku spojenou s hudbou kapely! Hra využívá absurdních situací a ironických zvrátů, satirizuje společenské normy a konvence týkající se manželství i prostředí pop-music a odhaluje propast

mezi idealizovanými očekáváními fanoušků a chaotickou realitou slavné kapely. Kam se poděly všechny ty šťastné dny? A copak nikdo neslyšel jejich SOS?

Premiéra 6. června 2025 v Divadle „12“

Krvavá svatba (činohra)

„Aby čert vzal všechny nože i s tím ničemou, co je vynašel.

Aby tak vzal i flinty a pistole i ten nejmenší zavíráček.

Aby vzal všechno, čím se dá sekat do mužského těla.“

Španělský dramatik Lorca nám ve své hře Krvavá svatba přináší silný příběh z vesnického prostředí. Z venkova, kde se všichni znají a rodové jméno na sebe váže lokální paměť i dávné křivdy. Kde je potřeba dát společenskému životu řád prostřednictvím sňatků, které všichni ctí a které se mnohdy odvíjí od toho, čím rodová jména a hospodářství je vhodné spojit. Ale co když v prostředí svázaném přísnými tradicemi začne probublávat vášnivá spontánní láska, která je však vzhledem k rodinnému původu milenců zapovězená a nemožná? Je více sňatek z rozumu a cti, který si všichni přejí a přinese klid, nebo horoucí tlukot zamilovaného srdce a nezkrotných citů?

Autor napsal krásné lyrické drama plné symboliky, napjatých vztahů, temperamentu a vášní, v němž slova pádají jako potem zpěněný kůň letící na kopytech touhy. A nožík určený ke sklizení hroznů na vinici v něm může přetnout žíly a život urostlého mužského. Po krveprolití zůstávají truchlící matky v černém a šířavá rodová nenávisť.

Krvavá svatba byla s velkým úspěchem nastudována na jevišti Divadla Jiřího Myrona v roce 2002. Nyní, téměř po čtvrt století, se vrací v novém hávu a v současném pojetí režiséra Martina Františáka.

Premiéra 14. června 2025 v Divadle Jiřího Myrona

Julius Caesar v Egyptě (opera)

Libreto podle staršího libreta Giacoma Francesca Bussaniho (1640–1680), které bylo zhudebněno v roce 1676 Antoniem Sartoriem (1630–1680), napsal Nicola Francesco Haym

Poprvé se v operní nabídce Národního divadla moravskoslezského objeví inscenace barokní opery v autentické hudební interpretaci na historické nástroje.

Mimořádné mezinárodní sólistické obsazení!

Andreas Scholl (kontratenor), Valer Sabadus (kontratenor), Franko Klisović (kontratenor), Doubravka Novotná (soprán), Monika Jägerová (alt) a Michal Marhold (baryton)

Vzhledem k výjimečnosti a mimořádné náročnosti tohoto operního projektu uvedeme v Ostravě inscenaci pouze v 5 představeních v červnu 2025. V červenci se pak tato produkce přestěhuje do Znojma, aby se stala vrcholem

programové nabídky našeho koprodukčního partnera Hudebního festivalu Znojmo 2025.

První premiéra 19. června, reprízy 21., 22., 25. a 26. června 2025 v Divadle Antonína Dvořáka

Druhá premiéra 10. července, reprízy 12. a 13. července 2025 Hudební festival Znojmo

Zdroj: ndm.cz

Nové podniky v centru Ostravy

Mutant Ramen noodle bar

Mutant Ramen Noodle Bar je novým projektem týmu stojícího za Mutant Fast Food & Catering, známým food truckem z Hlučína. Koncept nyní otevřel stálé prostory na ulici Nádražní 942/17.

Kimbab Plus

Kimbab Plus je moderní korejské bistro, které přináší autentické chutě Koreje přímo do centra Ostravy. Nachází se na adrese Nádražní 1553/45. Podnik je oblíbený mezi milovníky korejské kuchyně a fanoušky K-popu, což se odráží i v jeho interiéru.

Etáž

Etáž je nový multižánrový klub a bar, který nedávno otevřel své dveře v centru Ostravy. Nachází se v historické budově bývalého obchodního domu Ostravica Textilia, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí a nyní slouží jako Boutique Business Inkubátor Ostravica (BBiO) .

Sushi Sky

Sushi Sky je nově otevřený sushi bar v Ostravě, který se nachází na ulici Českobratrská 231/24, hned vedle Croissant House a Pelmeški. Podnik nabízí široký výběr sushi a dalších japonských specialit.

Benvenuti

Nový podnik s italskými potravinami vznikl na ulici Přívozská 157/5702.

BrainMarket Ostrava

BrainMarket je česká značka zaměřená na zdravý životní styl, která v centru Ostravy otevřela kamennou prodejnu. Tento moderní podnik o rozloze přes 300 m² nabízí široký sortiment produktů zaměřených na zdraví a wellness, včetně doplňků stravy, bio potravin, přírodní kosmetiky a ekologické drogerie. Součástí prodejny je také bistro, kde si návštěvníci mohou vychutnat zdravé občerstvení a nápoje. Podnik se nachází v přízemí administrativní budovy Gate Nová Karolina.

Dva nové podniky otevřely na nároží ulic Tyršova a Zámecká. Jedná se o prodejnu asijských potravin Happy Tofu...

...a květinářství Flortýnka.

Vatsak Ostrava

Cukrářský dům Vatsak je mezinárodní síť cukráren, která v roce 2024 otevřela svou první pobočku v České republice. Tato značka má své kořeny na Ukrajině, kde provozuje téměř tisíc poboček, a je oblíbená i na Slovensku. Vatsak nabízí široký výběr cukrářských výrobků, včetně dortů, zákusků, pečiva a dalších sladkostí. Podnik se nachází na ulici 28. října 3138/41.

Zdroj: msstavby.cz

Sociálně-právní poradna

Sociální zabezpečení: První pilíř - Sociální pojištění

Sociální pojištění je prvním pilířem sociálního zabezpečení v ČR (více k úvodu do sociálního zabezpečení naleznete v květnovém vydání Kontaktu 05/2025). Sociální pojištění patří mezi hlavní nástroje sociální ochrany. Zabezpečuje finančně jedince nebo jeho rodinné příslušníky při výskytu životních událostí, které lze předvídat a na které se lze pojistit. Typicky se jedná o krátkodobou nemoc, stáří, těhotenství, mateřství a další.

Pojištění je založeno na pojistném principu, tj. na pravidelném placení příspěvku, který je odváděn České správě sociálního zabezpečení. Prostředky, které ČSSZ vybere, jsou příjmem státního rozpočtu.

Sociální pojištění tvoří tři složky:

1. **Nemocenské pojištění**, jehož cílem je pojistit krátkodobé následky některých sociálních událostí osob, např. při dočasné pracovní neschopnosti, při ošetřování a péči o člena domácnosti nebo při těhotenství a mateřství.

Pojištění **hradí** zaměstnavatelé a zaměstnanci povinně, osoby samostatně výdělečně činné pak dobrovolně.

Nárok na dávky z nemocenského pojištění mají osoby, které jsou účastny na nemocenském pojištění, tedy ty, které hradí nemocenské pojištění a splňují podmínky pro konkrétní druh dávky.

Z tohoto pojištění jsou vypláceny **dávky**:

- nemocenské (často nazývané jako „nemocenská“);
- ošetrovné (neoficiálně mezi lidmi často označované jako tzv. „paragraf“);

- peněžitá pomoc v mateřství (také označovaná jako „mateřská“);
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství (je poskytován ženám, které byly kvůli těhotenství či mateřství (do 9. měsíce po porodu) převedeny na jinou práci a v souvislosti s tímto převedením došlo k poklesu jejich příjmu);
- otcovská (náleží 14 dnů v souvislosti s péčí o novorozené dítě otci dítěte);
- dlouhodobé ošetrovné (umožňuje občanům zůstat doma v situaci, kdy budou pečovat o člena rodiny, u kterého ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči (zpravidla nemocnice) rozhodl, že jeho zdravotní stav potřebuje po propuštění z hospitalizace domácí celodenní péči).

2. **Důchodové pojištění** zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele.

Důchodové pojištění **hradí** zaměstnavatelé, zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné povinně a dále pak lidé, kteří se dobrovolně důchodově pojišťují.

Nárok na dávky z důchodového pojištění mají osoby, které splňují podmínky stanovené zákonem. Tyto podmínky zahrnují věk, dobu pojištění (tzn., dobu, po kterou osoba hradí/la důchodové pojištění) a další specifické okolnosti v závislosti na typu dávky.

Důchodové pojištění je vypláceno je v těchto **dávkách**:

- Starobní důchod – nejčastější forma důchodu určená k zajištění životních potřeb seniorů. Vyplácí se měsíčně od doby vzniku nároku až do konce života.
- Invalidní důchod – důchod vyplácený lidem s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který omezuje jejich schopnost plnohodnotně pracovat. V závislosti na zjištěném stupni invalidity se invalidní důchod rozlišuje na invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého a třetího stupně. Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti občana (pokles o 35 % až 49 % znamená invaliditu prvního stupně, o 50 % až o 69 % invaliditu druhého stupně a o 70 % a více pak invaliditu třetího stupně).
- Vdovský důchod – pozůstalostní důchod, který se vyplácí pozůstalé manželce po smrti manžela, pokud zemřelý splňoval podmínky pro starobní nebo invalidní důchod.
- Vdovecký důchod – pozůstalostní důchod, který se vyplácí pozůstalému manželovi po smrti manželky, pokud zemřelá splňovala podmínky pro starobní nebo invalidní důchod.
- Sirotčí důchod – vyplácí se nezaopatřenému dítěti v případě úmrtí rodiče, nárok na sirotčí důchod trvá po celou dobu nezaopatřenosti dítěte, nejvýše do dosažení 26 let věku.

3. **Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti** je určen k financování opatření, která podporují zaměstnanost a pomáhají lidem najít práci. Příspěvek hradí zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ povinně.

Nárok vzniká osobám při splnění

Jeho součástí jsou tyto **dávky**:

- Podpora v nezaměstnanosti – tzv. pasivní politika zaměstnanosti – hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti při splnění daných podmínek.
- Podpora při rekvalifikaci – tzv. aktivní politika zaměstnanosti – zajišťování rekvalifikací, praxí, stáží, tvorba nových pracovních míst, zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním atd.

Zaměstnanec platí pojistné prostřednictvím svého zaměstnavatele. Zaměstnavatel pojistné, které je povinen zaměstnanec platit, srazí z příjmů, které zaměstnanci zúčtoval, a společně s pojistným, které je povinen platit jako zaměstnavatel odvede příslušné správě sociálního zabezpečení.

Toto je stručný přehled nejzákladnějších aspektů sociálního pojištění. Pokud byste měli jakékoliv další dotazy k této problematice, jsem Vám k dispozici na telefonním čísle: 774 731 334.

V příštím čísle Kontaktu se podíváme blíže na druhý pilíř sociálního zabezpečení – Státní sociální podporu.

Eva Drábková

Symbol označení osoby úplně nebo prakticky nevidomé

Pro vydání parkovacího průkazu zákon u osob se zrakovým postižením neklade žádné podmínky kromě přiznání průkazu ZTP nebo ZTP/P. Symbol nevidomého v průkazu ZTP/P nemá žádné právní následky a není třeba se jeho uvedení obávat.

Požadavek na uvedení symbolu v průkazu ZTP/P také neznamena v každém případě nové posudkové hodnocení. Existuje, dnes již bezpředmětné, přechodné ustanovení z roku 2015 k zavedení symbolu v souvislosti s výměnou tehdejších průkazů mimořádných výhod, vydávaných do konce roku 2011, za nynější průkazy. Podle něj, pokud držitel průkazu požádá o uvedení symbolu a oprávněnost označení tímto symbolem nelze prokázat, okresní správa sociálního zabezpečení na základě žádosti úřadu práce posoudí, zda jde o osobu s některým z těchto zdravotních postižení, tj. tedy s úplnou nebo praktickou nevidomostí.

V současnosti se posouzení Institutu posuzování zdravotního stavu nevyžaduje u žadatelů, kterým posudek přiznal trvalý nárok, a kteří žádají o nový průkaz pouze proto, že skončila doba jeho platnosti jako veřejné listiny (§ 35 odst.3 poslední věta zákona č. 329/2011 Sb.). Jestli musí nebo nemusí být znovu posouzen zdravotní stav žadatele s trvalým nárokem, když na stávajícím průkazu symbol nemá a na novém ho uvést chce, zákon výslovně neupravuje. Vzhledem k tomu, že symbol označuje jen osobu úplně či prakticky nevidomou, Úřad práce by měl mít tento zdravotní stav u žadatele alespoň osvědčen dosavadním obsahem jeho spisu nebo lékařskou zprávou. Vzhledem k nedostatku jednoznačné úpravy však jednotlivá kontaktní pracoviště ÚP mohou postupovat různě, takže požadavek ÚP na předložení lékařské zprávy nebo dokonce posouzení Institutem posuzování zdravotního stavu se vyloučit nedá.

Převzato ze SONS (Václava Baudišová)

Společenská rubrika

Blahopřání jubilantům

Blahopřejeme všem klientům, kteří oslaví v měsíci červnu své narozeniny. Přejeme Vám hodně spokojenosti, štěstí, radosti a zdraví.

Tyflovařečka

Zde jsou recepty květnové Tyflovařečky:

Thajské kuřecí kousky

3 větší kuřecí prsa
olivový olej (na smažení)
1 lžíce másla
sůl (dle chuti)
mletý pepř (dle chuti)
1 špetka mletého zázvoru
2 stroužky česneku
1/2 lžičky uzené mleté papriky
2-3 lžíce tekutého medu
6 lžic sladké chilli omáčky
snítky čerstvé petrželky (dle chuti)

1 lžíce limetkové šťávy

Maso nakrájíme na malé kousky nebo na nudličky. Osolíme ho a opepříme. Česnek oloupeme a nakrájíme na tenké plátky. Petrželku nasekáme nadrobno.

Na trošce rozpáleného oleje orestujeme maso ze všech stran.

Na jiné pánvičce rozpustíme máslo, přidáme mletý zázvor a orestujeme plátky česneku. Přidáme mletou papriku, med, chilli omáčku a petrželku.

Vše promícháme, prohřejeme a směs vmícháme ke kuřecímu masu.

Nakonec připravenou směs zakápneme limetkovou šťávou a podáváme s rýžovými nudlemi nebo s rýží.

Zdroj: toprecepty.cz

Zapečené uzené s pórkem a česnečka

600 g uzené plece

6 brambor

pórek

sůl, pepř

hrnek mléka

hladká mouka

1 sladká smetana

3 vejce

2 jablka

50 g vlašských ořechů

30 g strouhanky

30 g másla

česnek

polévkové koření

majoránka sušená a čerstvá

strouhanka

Bramborové plátky vaříme v lehce slané vodě do poloměkka. Uzené maso nakrájíme na plátky, pórek na špalky a spaříme u brambor.

V kastrůlku na másle s moukou uděláme jíšku, zalijeme vývarem z hrnce, rozšleháme, přidáme mléko, smetanu a provaříme.

Zapékací mísu vymažeme máslem a vysypeme strouhankou.

Maso pokrájíme na proužky.

Brambory s pórkem dáme do mísy, na ně maso, pokrájené jablko, osolíme, opepříme. Vlašské ořechy potlučeme v hmoždíři, do ořechů přimícháme strouhanku, máslo, 2 vejce a přidáme navrch zapékací mísy. Dáme do trouby na 170 °C na 20-30 minut.

Rychlá polévka: Do hrnce s plátky brambor a bramborovým vývarem přidáme majoránku, česnek na plátky, kostku bujónu, pepř a 1 rozšlehané vejce.

Zdroj: barrandov.tv

Perníčky

8 vajec,
500 gramů moučkového cukru,
125 gramů másla,
200 gramů medu,
1 300 gramů hladké mouky,
1 balíček perníkového koření,
4 lžičky jedlé sody,
kakao na obarvení

Zdroj: Petra Ďurková

Trénink paměti

Přiřazovačka – jména

Přiřadte k sobě odpovídající přídavná jména ze sloupce s čísly a podstatná jména ze sloupce s písmeny.

1. Matějská
2. Gregoriánský
3. Martinská
4. Bartolomějská
5. Celestýnské
6. Valeriánské
7. Alžbětinská
8. Tereziánský
9. Anežský
10. Juliánský
11. Jindřišská
12. Valentýnské
13. Prokopské
14. Mariánský
15. Michalská
16. Svatojakubské
17. Svatojánská
18. Svatomartinské

A. chorál
B. nudle
C. pouť
D. kapky
E. noc
F. husa
G. klášter
H. serenáda
I. tolar
J. blahopřání
K. příkop
L. kalendář
M. věž
N. údolí
O. víno
P. mušle
Q. muška
R. brána

Antonyma

K uvedeným slovům vymyslete slova opačného významu.

sinus –
nabídka –
girondisté –
Montekové –
předcházející –
bojovný –
silnoproud –
akutní –
čítatel –
aktivace –
odborník –
profesionál –
obr –
juliánský –
syntéza –
stručný –
originál –
hydrofilní –
altruismus –
jin –
býložravec –

má dáti –
sestra –
bratranec –
vypnout –
správně –
přední –

Řešení z minulého čísla

Svátky a výročí

K uvedeným svátkům nebo výročím přiřadte správná data.

1. Mezinárodní den žen – D. 8. březen
2. upálení mistra Jana Husa – G. 6. červenec
3. Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje – M. 5. červenec
4. Den vítězství – K. 8. květen
5. Den boje za svobodu a demokracii – N. 17. listopad
6. sv. Václav – O. 28. září
7. Boží hod vánoční – H. 25. prosinec
8. Tři králové – P. 6. leden
9. Apríl – F. 1. duben
10. čarodějnice – B. 30. duben
11. Mezinárodní den dětí – A. 1. červen
12. Den učitelů – C. 28. březen
13. začátek školního roku – E. 1. září
14. sv. Mikuláš – I. 6. prosinec
15. sv. Silvestr – J. 31. prosinec
16. Svátek práce – L. 1. květen
17. Druhý svátek vánoční – T. 26. prosinec
18. Květnové povstání českého lidu – U. 5. květen
19. Svátek matek – R. 2. květnová neděle
20. sv. Valentýn – S. 14. únor

Popletená zvířata

V uvedených slovech pozměňte jedno písmeno tak, aby vznikl název zvířete.

krajka – krajta
rok – rak
kapna – kachna
malba – malpa
mandát – candát
selen – jelen
čep – čáp
kopr – kapr
nos – kos

blok – mlok
tráva – kráva
kobka – kočka (kobra)
sama – lama
kolek – čolek
řev – lev
šiška – liška
sloh – slon
čepice – jepice
kanál – kanár
úhor – úhoř
bůček – býček
série – sépie
kraj – krab
minule – mihule
mul – mol
papír – tapír
sýr – výr

Kontaktní údaje

TyfloCentrum Ostrava, o.p.s.
náměstí Msgre Šrámka 1760/4
702 00 Moravská Ostrava

www.tyflocentrum-ova.cz

Kontakty:

Ing. Petra Ďurková – statutární zástupce, ředitelka, sociální pracovnice
odborný konzultant, lektor pro zácvik práce s elektronickými kompenzačními
pomůckami
e-mail: durkova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 776 069 142

Kamila Rojáková, DiS. – sociální pracovnice, koordinátorka dobrovolníků,
stáží a studentských praxí
e-mail: rojakova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 774 731 331

Bc. Zuzana Kielarová – sociální pracovnice
e-mail: kielarova@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 770 175 831

Michal Štefanovič – lektor pro zácvik práce s elektronickými kompenzačními pomůckami

e-mail: stefanovic@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 774 731 338

Aleš Winkler – lektor pro zácvik práce s elektronickými kompenzačními pomůckami, poradce problematiky bariér pro ZP

e-mail: winkler@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 774 731 337

Jana Dvorská – účetní

e-mail: dvorska@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 733 553 083

Mgr. Petra Becherová – fundraiser

e-mail: becherova@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 774 731 330

Mgr. Bc. Eva Drábková – metodička, sociální pracovnice

e-mail: drabkova@tyflocentrum-ova.cz

mobil: 774 731 334

Služby TyfloCentra podporují

Moravskoslezský kraj

Program na podporu poskytování sociálních služeb pro rok 2025 financovaný z kapitoly 313 - MPSV státního rozpočtu

V rámci projektu nám byla poskytnuta neinvestiční dotace ve výši 2 727 000 Kč

Statutární město Ostrava

Projekt „Sociální rehabilitace 2025“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 450 000 Kč

Projekt „Zpřístupnění veřejného prostoru a odstranění architektonických bariér“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 40 000 Kč

Projekt „Plavání pro osoby se zrakovým postižením - dofinancování“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 25 000 Kč

Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih

Na projekt „Plavání pro osoby se zrakovým postižením“ nám byla poskytnuta dotace 20 000 Kč

Nadační fond Českého rozhlasu

NF Českého rozhlasu nás podpořil z celonárodní veřejné sbírky Světluška, v rámci dlouhodobého grantového programu HGR 2025 – Volnočasové aktivity a seberealizace, jehož prostřednictvím jsme obdrželi nadační příspěvek 183 820 Kč na realizaci projektu „Intenzivní školení práce s náročnými kompenzačními pomůckami“

Úřad práce ČR

SONS ČR

Ing. Pavel Zubek

Milan Vaněček

obchodní společnosti, ve kterých jsou umístěny „psí kasičky“
a anonymní dárci

Vydalo TyfloCentrum Ostrava, o.p.s., červen 2025
Kontakt pro vás vytvořily Eva Drábková a Kamila Rojáková